

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

Anexă la Ordinul MEC
nr. 631 din 31.05.2023

REPERE METODOLOGICE
PRIVIND ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL
LA DISCIPLINA ȘCOLARĂ
EDUCAȚIE PLASTICĂ
ÎN ANUL DE STUDII 2023-2024

Chișinău, 2023

**ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL LA DISCIPLINA ȘCOLARĂ
EDUCAȚIE PLASTICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL
ANUL DE STUDII 2023-2024**

I. Implementarea documentelor de politici educaționale

Conform Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, *Educația plastică* are statut de **disciplină obligatorie** în aria curriculară Arte. În anul de studii 2023-2024 formatul documentelor școlare de tip reglator, aplicate în implementarea pachetului curricular la disciplina Educație plastică, include:

Documente reglatorii de ordin general

- ❖ **Ordinul MEC nr. 200 din 28.02.2023** Cu privire la aprobarea Planului - cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2023-2024;
- ❖ **Ordinul nr. 26 din 18 ianuarie 2023** Cu privire la aprobarea Programului activităților extrașcolare în învățământul primar și secundar, ciclul I și II;
- ❖ **Ordinul MEC nr. 382 din 18.04.2023** Cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind completarea catalogului școlar în anul de studii 2023-2024;
- ❖ **Ordinul nr.278 din 24.03.2023** Cu privire la înscrierea copiilor în clasa I în anul de studii 2023-2024;
- ❖ **Ordinul nr. 211 din 02 martie 2023** Cu privire la instituirea Consiliului consultativ în domeniul educației incluzive al Ministerului Educației și Cercetării;
- ❖ **Ordinul MEC nr.178 din 15 martie 2022** Cu privire la încadrarea în instituțiile de învățământ general a copiilor din familii refugiate din Ucraina;
- ❖ **Ordin nr. 1249 din 22 august 2018** Cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind managementul temelor pentru acasă în învățământul primar, gimnazial și liceal.

Documente curriculare specifice disciplinei

- ❖ **Curriculumul național. Educație Plastică pentru clasele I-IV;** Curriculum disciplinar; Ghidul de implementare a Curriculumului pentru învățământul primar (aprobat prin ordinul nr. 1124 din 20.07. 2018);
- ❖ **Curriculum național. Educație Plastică pentru clasele V-VII;** Curriculum disciplinar; Ghid de implementare (aprobat prin ordinul nr. 906 din 17.07.2019);
- ❖ **Metodica de Evaluare Criterială prin Descriptori** la disciplinele Educație muzicală, Educație plastică, Educație tehnologică și Educație fizică, Clasa a V-a (aprobată prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova nr. 1324 din 08.09.2018);
- ❖ **Manuale școlare și Ghiduri** de implementare a manualelor școlare, aprobate de MEC al RM <http://ctice.gov.md/manuale-scolare/>.

Activitățile extrașcolare vor fi organizate și desfășurate conform intereselor și opțiunilor elevilor. La proiectarea activităților pentru anul de învățământ 2023-2024 se va ține cont de Programul activităților extrașcolare în învățământul primar și secundar, ciclul I și II, aprobat prin ordinul Ministrului Educației și Cercetării.

Oferta variabilă a Planului-cadru de învățământ pentru anul de studii 2023-2024 conține o listă a disciplinelor opționale, aprobate de MEC, ce include la aria curriculară ARTE-*Limbaajul formelor vizuale (pentru cl.VIII-a)*. Această opțiune este oferită elevilor interesați de studierea și

exersarea în continuare a conținuturilor vizate de limbajul de expresie plastică în domeniul artelor plastice/vizuale.

Pentru elevii cu CES, cadrele didactice vor elabora planuri educaționale individualizate în baza curricula disciplinei (2019) în conformitate cu Ghidul metodologic „Individualizarea procesului educațional prin adaptări curriculare”.

Cadrul didactic este responsabil de respectarea și aplicarea documentelor curriculare, inclusiv a Reperelor metodologice la disciplină, în vederea organizării calitative a demersului educațional.

II. Repere metodologice privind procesul educațional la disciplina *Educație plastică*

Implementarea curriculumului

Actualul Curriculumul face parte din a doua generație de curricula centrate pe competențe și Curriculumul la disciplina Educație plastică constituie o sursă de proiectare didactică, este reperul principal, documentul reglator pentru proiectarea personalizată a activității didactice la clasă. Proiectarea administrării disciplinei *Educație plastică* se axează pe reflectarea numărului de ore (săptămânal/an de studii) și corelarea acestora cu unitățile de învățare. Indicațiile pentru elaborarea proiectului de lungă și scurtă durată sunt dezvăluite în *Ghidul de implementare la Educație plastică în gimnaziu*, [Educație plastică, Curriculum, Gimnaziu, rom](#).

Proiectarea de lungă durată:

- este un document administrativ, care se întocmește de către cadrul didactic în baza curriculumului la începutul anului școlar pentru fiecare clasă și admite operarea unor ajustări, dezvoltări pe parcursul anului, în funcție de dinamica reală a clasei de elevi;
- constituie un instrument funcțional, care asigură un parcurs ritmic al conținuturilor și evaluărilor în cheia paradigmei ECD, corelat cu structura anului școlar și orientat spre realizarea finalităților curriculare de către elevii clasei;
- este oportună să aibă un *caracter personalizat*, realizând o confluență a normativității didactice cu creativitatea și competența profesională a pedagogului – benefică, întâi de toate, pentru elev.

Proiectarea de scurtă durată:

- oferă o schemă rațională și personalizată a desfășurării lecției, în baza a trei repere interconținute: obiectivele lecției – ceea ce ne propunem să realizăm; conținuturi și strategii didactice – elementele necesare pentru a realiza ceea ce ne-am propus; strategii de evaluare – modul în care măsurăm eficiența învățării;
- include: *antetul proiectului; demersul didactic/scenariul didactic/ desfășurarea lecției sau a activității;*
- *antetul proiectului* de scurtă durată include: *Clasa; Disciplina; Subiectul lecției; Tipul lecției; Unitățile de competență; Obiectivele lecției; Strategii didactice; Strategii de evaluare;*

Bibliografie;

- *proiectarea demersului didactic* al lecției poate fi realizată atât în baza secvențelor instructionale (ISC) eșalonate în corespundere cu tipul lecției, cât și în baza etapelor lecției-cadru: Evocare – Realizarea sensului – Reflecție – Extindere (ERRE).

În practica pedagogică, gradul de desfășurare a conținutului proiectării didactice ține de performanțele profesorului (gradul didactic ș.a.) și se stabilește de comun acord cu managerul responsabil de disciplină.

Monitorizarea procesului de implementare a curriculumului

Cadrul didactic poate lua decizii asupra modalităților de proiectare didactică pe care le consideră optime în asigurarea calității procesului educațional la clasă, punând accentul pe *învățarea practică* (aplicativă) la lecțiile de Educație plastică (prin receptare, reprezentare și creație) și *abordarea integrată* a modelelor de pedagogie artistică. În vederea implementării Curriculumului la disciplină, cadrele didactice și de conducere vor asigura:

- gestionarea proiectării didactice în raport cu actele normative actuale pentru învățământul general;
- monitorizarea procesului de evaluare a produselor curriculare în temeiul metodologiei de evaluare;
- planificarea colaborativă, construirea contextelor pentru învățarea interdisciplinară, inclusiv a unor conținuturi transversale, cu profesori din alte arii curriculare;
- dezvoltarea profesională a cadrelor didactice în cadrul practicilor de integrare a pedagogiilor artistice, învățării în bază de proiect, învățării STEAM în demersul didactic și extradidactic al Educației plastice.

În vederea monitorizării procesului de implementare a curriculumului propunem un model de plan de acțiuni:

Monitorizarea procesului de implementare a curriculumului				
	Acțiuni planificate	Indicatori de performanță	Termene	Responsabil
Analiză și proiectare				
Implementarea curriculumului				
Evaluare				

Strategii de predare-învățare-evaluare

Asigurarea didactică la disciplina Educație plastică la ciclul gimnazial este realizată în totalitate de manuale școlare (clasa a V-VII-a) și ghiduri de implementarea acestora.

Curriculumul direcționează metodologia disciplinei Educație plastică spre crearea situațiilor de învățare care îi pot oferi elevului experiențe în cunoașterea de sine și a lumii prin artele plastice/vizuale și în exprimarea de sine prin limbajul specific artelor plastice/vizuale. Aici se încadrează *realizarea creațiilor artistice plastice și perceperea în domeniul artelor plastice*. Procesul educațional trebuie organizat astfel, încât elevii să aibă oportunități de a dobândi experiență artistică atât în clasă, cât și în afara ei, participând la diverse concursuri de artă plastică, expoziții, excursii la muzee etc.

Procesul de evaluare în clasele gimnaziale va fi realizat în baza Curriculumului Național la Disciplina *Educație plastică* în clasele a V– VII-a (2019). Se va respecta cadrul contextual de proiectare și realizare a evaluării elevilor din clasa a V-a, în vederea adaptării acestora la sistemul de evaluare și notare aplicat în ciclul gimnazial în conformitate cu prevederile pct. 45, 46 din Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar (aprobat prin ordinul MECC nr. 70 din 30.01.2020) și Metodologiei de evaluare criterială prin descriptori la disciplinele Educație muzicală, Educație plastică, Educație tehnologică și Educație fizică, Clasa a V-a (aprobată prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, nr. 1324 din 08.09. 2018).

Pentru anul de studii 2023-2024, la disciplina **Educație plastică** rămâne valabilă proiectarea evaluărilor: **evaluarea inițială(EI)** – predictivă; **evaluarea formativă(EF)** – continuă; **evaluarea sumativă(ES)** – finală (a se vedea curriculumul disciplinar p.23). La începutul anului de învățământ /semestrului/ Unității de Învățare, **evaluarea inițială** se va realiza la primele lecții, pentru a determina gradul de formare la elevi a prechizițiilor necesare studierii cu succes a conținuturilor curriculare. Metodele de **evaluare inițială** se vor axa pe identificarea rezultatelor școlare în domeniul percepției și creației plastice. **Evaluare inițială** nu are rol de control, iar rezultatele se valorifică în scopul eficientizării procesului ulterior de predare-învățare-evaluare. Astfel, profesorul va putea să-și clarifice dacă repartizarea orelor pe module îi va permite să deruleze eficient procesul ECD, totodată, se va crea o viziune de ansamblu asupra procesului didactic la disciplină. Deasemenea, reamintim că, conform Metodologiei ECD strategiile de evaluare aplicate pot fi **instrumentale** și **non-instrumentale**.

În continuare se va promova procesul **autoevaluării** - prezentarea sarcinii de lucru (produsului) și a criteriilor de succes; încurajarea elevilor pentru a-și pune întrebări legate de modul de realizare a sarcinii (conștientizarea criteriilor); aplicarea controlată a unor grile de autoverificare; încurajarea evaluării în cadrul grupului sau al clasei (evaluarea reciprocă); completarea unor fișe de autoevaluare la finalizarea sarcinii de lucru; trecerea de la evaluarea produsului la evaluarea procesului etc.

Autoevaluarea cultivă motivația interioară față de învățarea și atitudinea pozitivă, responsabilă față de propria activitate. Astfel, sarcina cadrului didactic este de a pregăti elevii pentru autoevaluare, ca să înțeleagă criteriile, conform cărora își vor aprecia propria activitate.

De exemplu, în cadrul autoevaluării vom încuraja elevii să răspundă la întrebări de genul:

1. *Există un alt mod (metodă) de a realiza această sarcină?*
2. *Am rezolvat sarcina suficient de bine?*
3. *Ce ar trebui să fac în pasul următor?*
4. *Ce produs, care mă reprezintă, ar trebui să-l valorific?*

Sau la sfârșitul sarcinii propuse, elevii vor fi îndemnați să completeze enunțurile:

Am învățat ...

Am fost surprins de faptul că, ...

Am descoperit că, ...

Am folosit metoda ..., deoarece ...

În realizarea acestei sarcini am întâmpinat următoarele dificultăți, deoarece...

Fișele de autoevaluare permit elevilor să determine eficiența activităților realizate în condiții de autonomie, de exemplu:

Disciplina: Educația plastică, cl. aVII-a, Unitatea de învățare: „Istoria artelor plastice”

Unitatea de conținut: „Arta națională în secolele al XIX-lea și al XX-lea; Pictura și Grafica”

Activitate de atelier (etape):

1. Completarea spațiilor lipsă din exercițiul propus în manual, în care se cere definirea deosebirilor și identificarea elementelor comune între arta populară și arta națională;
2. Crearea unei compoziții artistico-plastice, care ar purta semnele caracteristice ale artei naționale (conform etapelor propuse);
3. Utilizarea tehnicii specifice de grafică (materiale: hârtie, creion simplu, carioca neagră);

Fișă de autoevaluare:

Criteria de succes	Opinia elevului	Opinia profesorului
Completez corect spațiile lipsă din exercițiu propus		
Respect etapele de lucru în crearea compoziției		
Realizez o lucrare originală în tehnica specifică de grafică		
Intitulez/comentez propria lucrare		
Punctaj total/ Calificativ general		

Notă:

- *Opinia elevului*, elevul se va autoevalua cu calificative la fiecare criteriu de succes, indicând punctajul de la 1 la 3;
- Pentru acordarea calificativului general punctele se sumează, suma se împarte la numărul de criterii și se convertește în calificativ: **FB** = 3; **B** = 2; **S** = 1;
- Notează cu: **FB** – pentru creativ; **B** – cu mici ezitări; **S** – cu dificultate;
- *Opinia profesorului*, este la discreția cadrului didactic;

Valențele formative ale autoevaluării sunt:

- De a ajuta elevul să se implice în procesul evaluării, conștientizând criteriile specifice de evaluare;
- De a încuraja elevul să-și dezvolte procesele metacognitive, de autoreglare a proceselor de construire a propriilor cunoștințe;
- De a contribui la formarea reflexivității asupra propriei activități, la conștientizarea conduitei și a gradului de adaptare a acestuia la cerințele învățării și activității școlare;

Instrucțiuni privind completarea catalogului școlar

Rezultatele școlare ale elevilor la disciplina *Educație plastică* vor fi apreciate **în bază de criterii și descriptori, fără note**. La evaluările formative și sumative, în bază de criterii și descriptori se acordă **calificativee**: foarte bine, bine, suficient. Astfel, în catalog se vor înregistra rezultatele școlare, în felul următor:

- Calificativele se vor scrie cu majuscule de tipar: **FB** – „foarte bine”; **B** – „bine”; **S** – „suficient”;
- Calificativele se vor scrie în catalog la data realizării respectivei evaluări, în termen de cel mult cinci zile lucrătoare;
- În cazul în care elevul a absentat la o evaluare formativă proiectată, la acea dată se înregistrează absența lui. Cadrul didactic decide necesitatea perioadei de recuperare și realizează evaluarea elevului la o altă dată. La data respectivă se înregistrează calificativul obținut, iar în rubrica „Observații” (pe pagina din dreapta a catalogului școlar) se scrie majuscula de tipar „R”- recuperare. Pentru alte tipuri de evaluare nu se realizează evaluări repetate.

Evidența curentă a frecvenței și performanțelor elevilor, precum și a conținuturilor educaționale, se va realiza în catalogul școlar în conformitate cu ordinul în vigoare (*vezi aprobarea Instrucțiunilor privind completarea catalogului școlar în anul de studii 2023-2024*).

Instrucțiuni privind managementul temelor pentru acasă

Atenționăm despre faptul că, rămâne validă *Instrucțiunea privind managementul temelor pentru acasă în învățământul primar, gimnazial și liceal, aprobată în anul 2018*. Temele pentru acasă se pot referi atât la aspectul instructiv: rezolvarea temelor din manualul școlar, lectura suplimentară a surselor din domeniul artelor, confecționarea diferitor produse creative, cât și la aspectul educativ: participarea la activități artistice, vizionări de expoziții, colecționarea reproducerilor operelor de artă de diferite genuri etc. Volumul temei pentru acasă nu va depăși $\frac{1}{4}$ din volumul sarcinilor realizate în cadrul lecției. Realizarea în calitate de temă pentru acasă a unor sarcini complexe (lucrare practică, expoziție, portofoliu, referat) va fi eșalonată în timp, pe parcursul semestrelor, prin corelarea activităților realizate în clasă (ghidat) și acasă (lucru individual).

La sfârșitul Unității de Învățare și înaintea probelor de evaluare sumative, se vor propune teme pentru acasă cu caracter de sinteză și integrare.

Atenție! În perioada de vacanță, după probele de evaluare sumativă, în zilele de activități transdisciplinare - nu se vor da teme pentru acasă.

Nu se admite: utilizarea temelor pentru acasă ca instrument de pedeapsă, teme cu volum mare și grad înalt de complexitate, exerciții repetitive, teme necunoscute și neexersate în clasă. Temele pentru acasă se vor da doar în baza conținuturilor care au fost studiate la clasă și nu implică studiu individual suplimentar din partea elevului. Cadrul didactic asigură explicarea sarcinii de realizat și modalitatea de evaluare a acesteia. Se recomandă ca temele să aibă un caracter praxiologic, respectându-se preferințele și interesele elevilor.

Rolul temelor pentru acasă:

- In învățământul primar, gimnazial și liceal temele pentru acasă au misiunea de a consolida conținuturile didactice studiate la lecție, contribuind la formarea competențelor elevului;
- Temele pentru acasă și explicarea lor fac parte integrantă din lecție, contribuie la realizarea obiectivelor acesteia;
- Rolul efectuării temelor pentru acasă rezidă în consolidarea rezultatelor învățării, dezvoltarea abilităților de organizare a timpului de învățare și obținerea unor efecte durabile ale învățării în traseul formării personale a elevului;
- Temele pentru acasă contribuie la consolidarea imaginii de sine a elevului, la stimularea motivației, curiozității și responsabilității elevului, dezvoltându-i încrederea în forțele proprii și manifestarea inițiativei în realizarea sarcinilor;
- Temele pentru acasă au rolul de a forma deprinderile de lucru de sine stătător ale elevului, precum și de a-l pregăti pentru evaluarile finale;
- Temele pentru acasă sunt orientate spre explorarea zonelor de interes ale elevilor, conform principiilor școlii prietenoase copilului;
- Temele pentru acasă au menirea de a consolida parteneriatul școală-familie, școală-comunitate prin respectarea principiului de șanse egale, creșterea încrederii familiei în școală, motivarea elevului pentru autodezvoltare și implicare în activități de voluntariat.

Atenție! La completarea catalogului școlar, în rubrica, „*Temă pentru acasă/Activități de învățare*”, se notează tema pentru acasă cu precizarea titlului și a paginii, exercițiului (cu precizarea numărului și paginii din manual); activității de învățare, cu precizarea denumirii activității propuse (de exemplu: Atelier ex.3, pag.62, manual). Dacă se propun conținuturi pentru recapitulare, atunci

se indică cu exactitate tema și volumul ei (vezi Anexa nr.2 la ordinul Nr.842 din 03.07.2019, MECC).

Inter/și transdisciplinaritate

Recomandăm cadrelor didactice să includă mai multe **subiecte interdisciplinare** în procesul de învățare, pentru a spori și aprofunda experiența artistico-estetică, deoarece:

- se studiază prin abordări multiple un obiect/operă de artă/stil/tehnică artistică;
- se lărgeste gama de percepție și în multe cazuri se prelungește durata cunoașterii/cercetării;
- se deschid noi perspective în studiul unei teme, pe care elevii o consideră inițial neatractivă (poate fi făcută mai interesantă prin adăugarea unui alt subiect, alt traseu de învățare);
- se aprofundează cunoștințele de bază și se formează aptitudinile necesare pentru atribuirea de sens pe mai multe subiecte;
- se oferă mai multe oportunități pentru învățare individualizată și contexte de socializare;
- se modelează și manifestă mijloacele personale de exprimare ale elevilor.

Proiectele STEAM, se vor realiza în comun cu profesorii ce predau disciplinele implicate în proiecte de acest gen. Pornind de la o problemă/temă, se formulează o listă de întrebări posibile, în baza cărora profesorul și elevii construiesc traseele de învățare cu referință la strategii, conținuturi și produse /finalități atinse. Timpul, rezervat pentru realizarea proiectului, diferă de la proiect la proiect: de la una-două săptămâni, până la două-trei luni de zile.

Interesul, curiozitatea, capacitatea de a găsi soluții la o problemă și a fi creativ în găsirea soluțiilor din diferite perspective (domenii de cunoaștere, discipline școlare, domenii de activitate) se află în centrul acestei abordări, fapt ce rezumă întrunirea artelor și științelor în educația STEAM. Învățarea în baza proiectelor STEAM impune un anumit spirit de comunicare în clasa/colectivul de elevi. Comportamentul și relațiile membrilor unei clase se dezvoltă într-un mediu activ de învățare, cadrul didactic gestionând o varietate de strategii specifice. În Curriculumul disciplinar sunt prezente mai multe tematici de proiecte STEAM, care favorizează **învățarea transdisciplinară**.

III. Asigurarea managementului și activitatea întrunirilor metodice

Aspecte didactice și de management curricular la disciplină

În anul de studiu 2023-2024, aspectul prioritar al MEC în vederea monitorizării implementării curriculumului disciplinar îl constituie calitatea procesului educațional în organizarea învățământului bazat de competențe. În vederea asigurării implementării documentelor curriculare pentru *Educația plastică*, în activitatea întrunirilor metodologice, pentru seminare, ateliere de lucru și laboratoare de bune practici se recomandă următoarele teme, care vor reflecta:

- ✓ tematici pentru activitățile de cercetare și promovare a experiențelor pedagogice pentru activitatea Comisiilor metodice raionale/municipale;
- ✓ subiecte pentru Comisiile metodice din instituțiile de învățământ, raionale/municipale;
- ✓ aspecte ale temelor propuse pentru dezvoltare în cadrul atestării cadrelor didactice, subiecte ce pot culmina cu elaborarea produselor/proiectelor din practica educațională, conform Regulamentului de atestare a cadrelor didactice (ordinul MECC nr.1091/2020).

În conformitate cu prevederile din *Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II*, cu privire la atribuții, **managerii** și **cadrele didactice** vor exercita funcțiile prestabilite (vezi articolul 85).

Notă: Comisiile metodice raionale/municipale sunt în drept să selecteze teme de cercetare, în funcție de necesitățile și așteptările cadrelor didactice.

IV. Bibliografie și adrese WEB utile

- ✓ BÎRLOGEANU, L. *Psihopedagogia artei. Educația estetică*. București: Polirom, 2001. ISBN: 973-683-713-0.
- ✓ CRISTEA, S. *Teorii ale învățării: modele de instruire*. București: Didactica și Pedagogică, 2005. ISBN: 973-30-1089-8.
- ✓ DAGHI, I. *Arta plastică în școală*. Chișinău: Vavimave, 1999.
- ✓ KOLB, D. *Învățarea experiențială: experiența ca sursă de învățare și dezvoltare*. Pearson Education, 2015.
- ✓ SUȘALĂ, I.; BĂRBULESCU, O. *Dicționar de artă*. București: Sigma, 1993. ISBN: 973-9077-22-6.

Manual:

- ✓ CRISTEA, M.; CRISTEA, I. *Album de arta școlar*. București: Editura Corint, 2006. ISBN: 9789736530086.

Adrese web utile:

- ✓ http://bibliotecascolara.ro/Elena_Taralunga/Modalitati_de_dezvoltare_a_capacitatilor_creatoare.pdf această sursă vă va oferi posibilitatea de a studia și aplica diverse modalități de dezvoltare a capacităților creatoare ale elevilor prin conținuturile artelor plastice.
- ✓ <http://www.uamsibiu.ro/studenti/docs/cursuri/3/PIPP-abilitati-practice.pdf> Aici veți găsi metodologia instruirii prin joc și diverse anexe ce prezintă confecționarea pe etape a diverselor articole de décor.
- ✓ http://www.academia.edu/4289363/93039305_Educatie_Plastica_Si_Metodica
- ✓ http://www.banaterro.eu/romana/files/imaginea_vizuala.pdf
- ✓ Лазарев В.Н. Андреа Монтенья. – В кн.: Старые итальянские мастера. М., 1973
https://www.krugosvet.ru/enc/kultura_i_obrazovanie/izobrazitelnoe_iskusstvo/MANTENYA_ANDREA.html
- ✓ Ce să cauți în lecțiile și școlile STEAM: <https://artsintegration.com/what-is-steam-education-in-k-12-schools/#whysteam>
- ✓ YAKMAN, G., *STEAM Education: an overview of creating a model of integrative education* – <http://www.iteaconnect.org/Conference/PATT/PATT19/Yakmanfinal19.pdf>
- ✓ RILEY, S., Ce este educația STEAM? <https://artsintegration.com/what-is-steam-education-in-k-12-schools/#whysteam>
- ✓ Holism – teoria revoluționează lumea științei. <http://www.holism.ro/holism-teoria-revoluționeaza-lumea-stiintei/>
- ✓ <https://artsintegration.com/what-is-steam-education-in-k-12-schools/#whysteam>
- ✓ Elliot Eisner. <https://ed.stanford.edu/news/elliott-eisner-champion-arts-education-dead-80>

Valentina Gaiciuc, consultant principal, Direcția învățământ general,
Ministerul Educației și Cercetării

Ursu Zinaida, grad didactic superior, IPLT „Ginta Latină”, mun. Chișinău

Prisăcaru Lilia, grad didactic superior, IPLTPA „Ion și Doina Aldea Teodorovic”, mun. Chișinău

Carp Lilia, grad didactic superior, IPLT „Constantin Negruzzi”, mun. Chișinău

Popov Mariana, grad didactic superior, LT Țipala, r. Iaoveni, s. Țipala